

Bruger vi virkelig så meget antibiotika på plejehjem?

Data fra HALT 3-projektet på 95 plejehjem

Healthcare **A**ssociated Infections
in European **L**ong **T**ime Care Facilities

Christian Stab Jensen, Ph.d.
Central Enhed for Infektionshygiejne (CEI)
Statens Serum Institut
Tlf.: 32 68 38 26
e-mail: csj@ssi.dk

Audit (prævalensundersøgelse) på plejehjem i Europa af infektioner, antibiotikabrug, antibiotikaresistens og infektionshygiejniske resurser

Formål

- Inden for plejehjemsområdet at sætte fokus på og øge viden om:
  - Forekomst af
    - infektioner
    - multiresistente bakterier
    - brug af antibiotika
  - Infektionshygiejne

Europæisk projekt under ECDC, centralt koordineret af en styregruppe (Bruxelles),
nationalt koordineret af Statens Serum Institut,
udført lokalt af sygeplejersker i samarbejde med personalet

Udførelse

- Lokalt sundhedsfagligt personale registrerede forekomst af infektioner og antibiotikabrug via samtale med personalet og/el. gennemgang af journal, medicinliste mm.

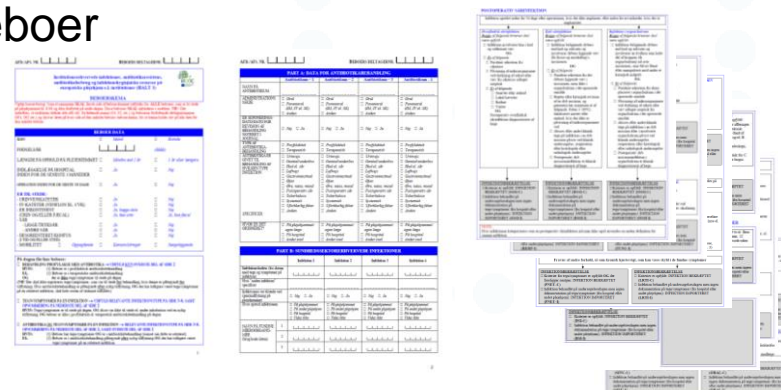
Institutionsskema

- Forhold vedr. plejehjemmet
- Foranstaltninger på plejehjemmet vedr. brug af antibiotika og infektionshygiejne

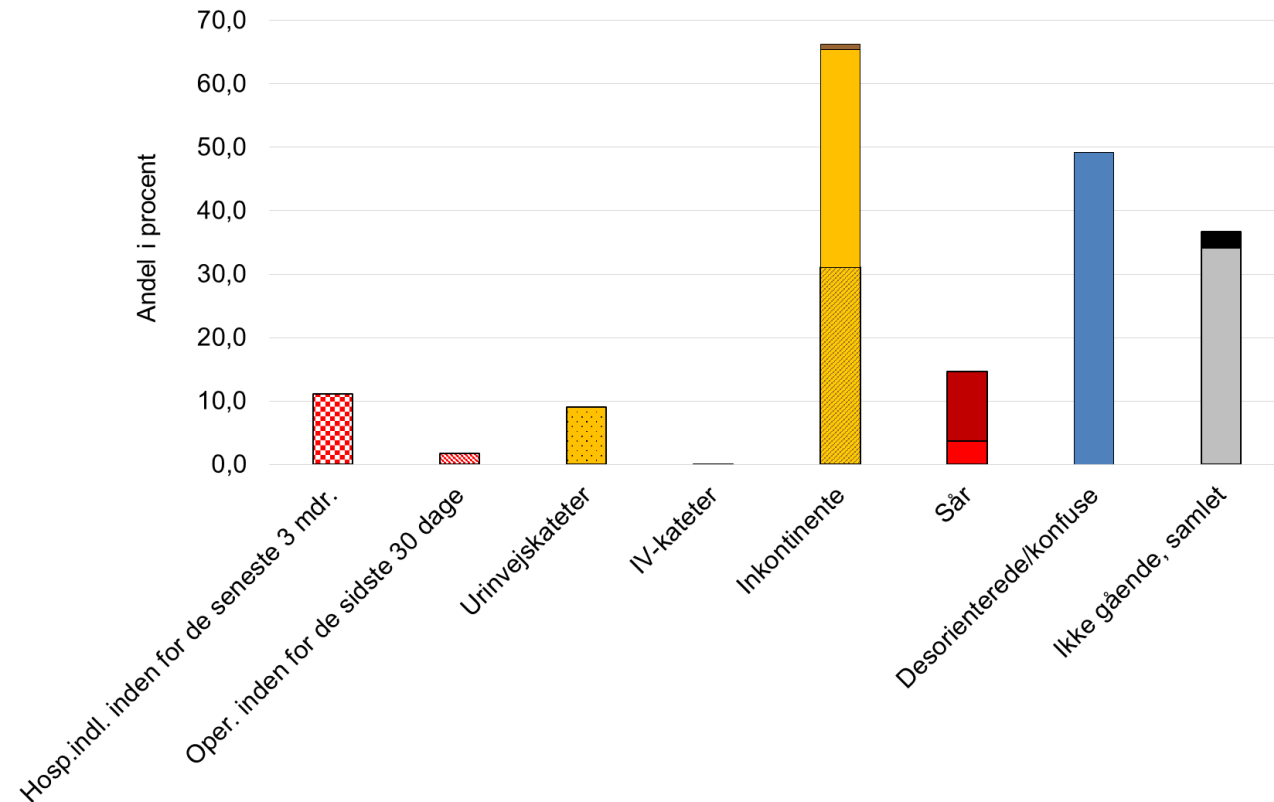
Beboerskema

- Risikofaktorer for infektion hos den enkelte beboer
- Hvorvidt den enkelte beboer fik antibiotika
- Forekomst af tegn/symptomer på infektion

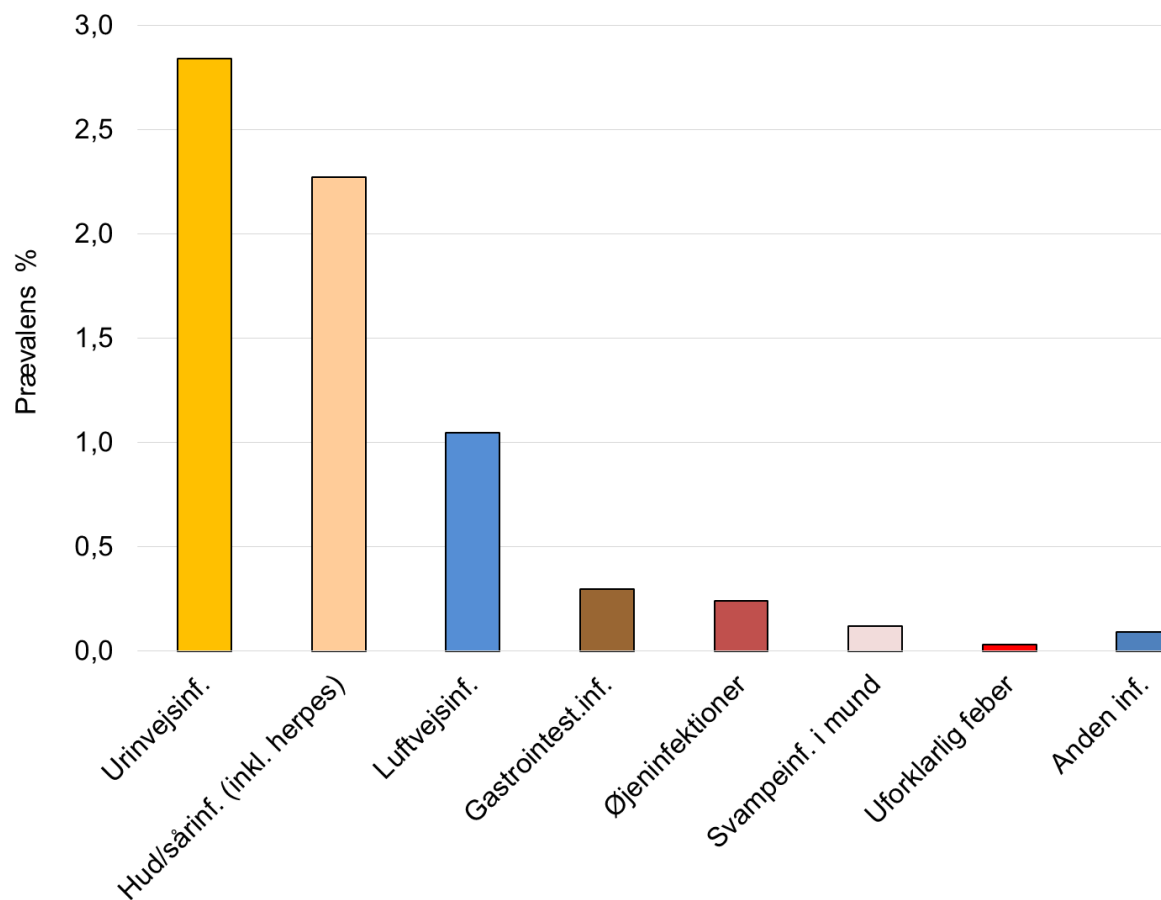

- 95 plejehjem med 3.346 beboere inkluderet i audit
- Gennemsnitsstørrelse: 36 beboere pr. plejehjem
- 36,3% mænd og 63,7% kvinder
- Gennemsnitsalderen: 84,3 år
- 51,8%: 85 år eller ældre

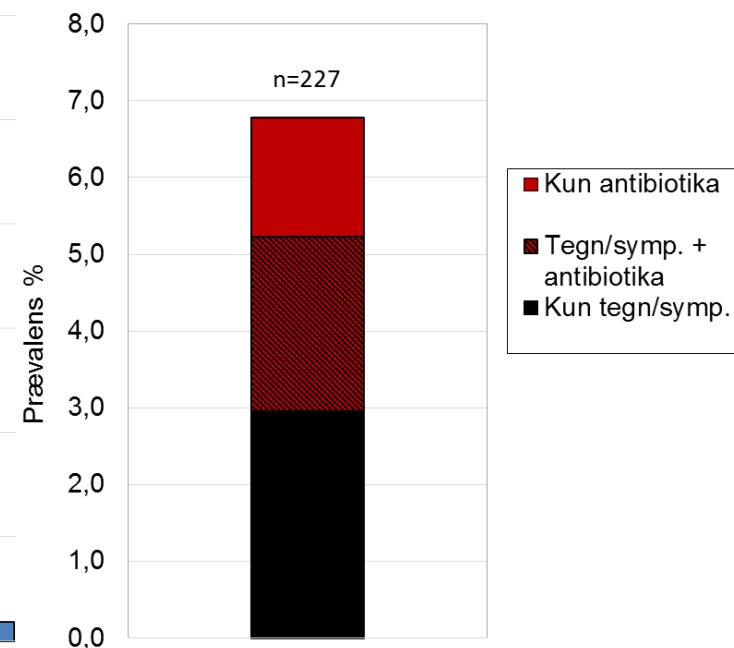
Beboer-karakteristika

- 227 beboere havde 232 infektioner (6,8%)

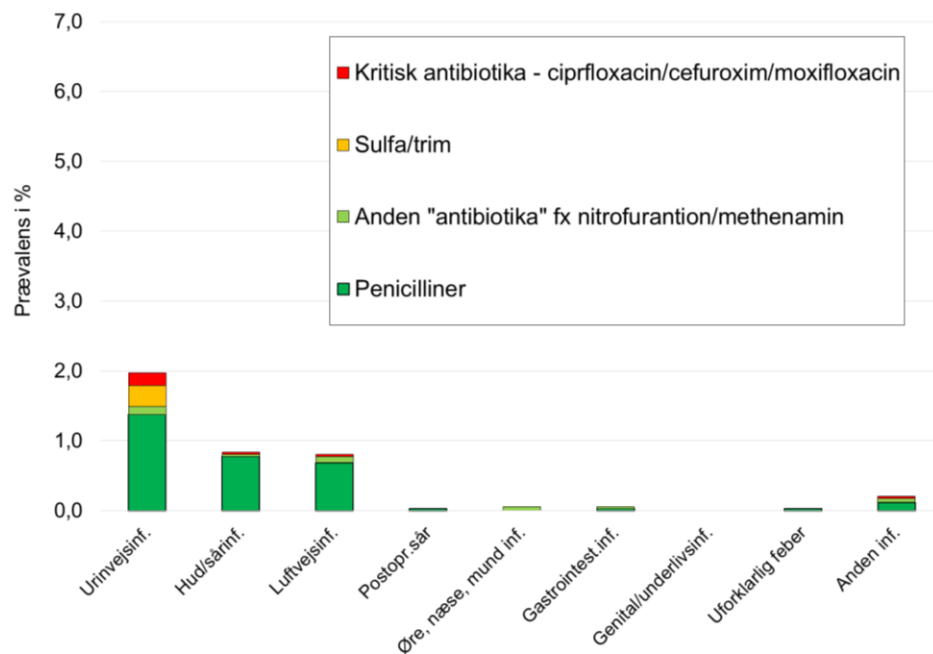

- Grundlag for infektion

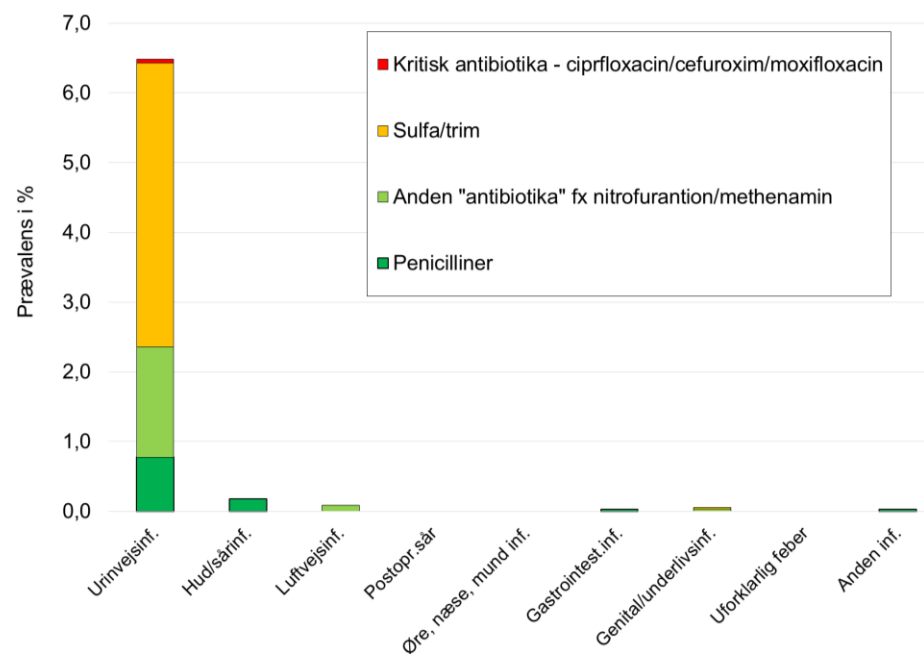

- 350 beboere (10,5%) fik antibiotika
- 129 beboere (3,9%) fik terapeutisk behandling
- 226 beboere (6,8%) fik profylaktisk behandling

Antibiotikabehandling

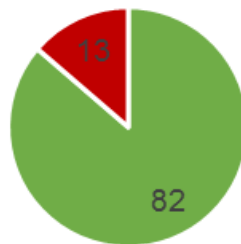

Antibiotikaprofylakse

Af de 13 plejehjem med en læge tilknyttet

Hvordan er lægehjælpen, inkl. ordinerings af antibiotika til beboerne organiseret?

- Egen praktiserende læge
- Egen praktiserende læge og læge tilknyttet plejehjemmet

Bliver medicinske aktiviteter på plejehjemmet koordineret af en koordinerende læge

- Ja
- Nej

Skriftlige retningslinjer for rationel antibiotikabrug (god klinisk praksis) på plejehjemmet

■ Ja ■ Nej

Apoteker/farmaceut, som kan give råd om antibiotikabehandling/valg på plejehjemmet

■ Ja ■ Nej

Retningslinjer for behandling, hvor et særligt kapitel omhandler antibiotikabehandling

■ Ja ■ Nej

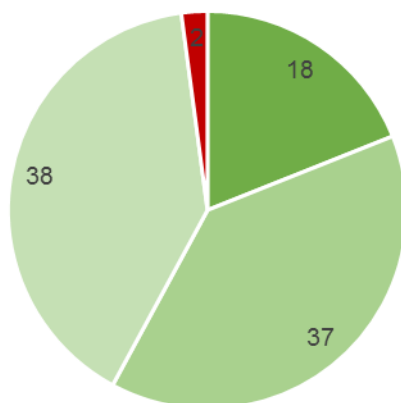
Feedback til de alment praktiserende læger om antibiotikaforbrug på plejehjemmet

■ Ja ■ Nej

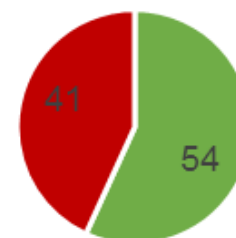

En officiel kontakt (ifm. rådgivning) til en
hygiejneorganisation/-sygeplejerske

- hygiejneorganisation/-sygeplejerske på et hospital
- hygiejneorganisation/-sygeplejerske i kommunen
- hygiejneorganisation/-sygeplejerske både på et hospital og i kommunen
- ingen officiel kontakt

En hygiejneuddannet (nøgle)person,
som kan rådgive/hjælpe personalet på
plejehjemmet

- Ja
- Nej

- På en given dag havde **6,8%** af plejehjemsbeboere en infektion

De 3 hyppigste var:

- urinvejsinfektioner 2,8%,
- hud-/sårinfektioner 2,3%
- luftvejsinfektioner 1,0%

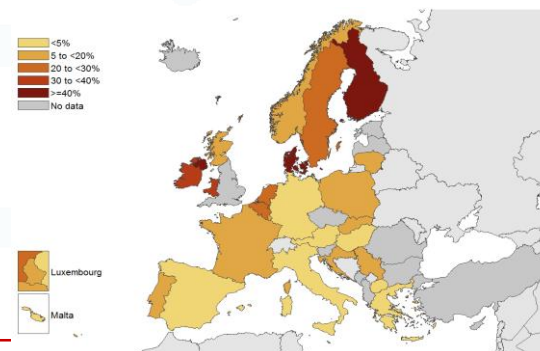
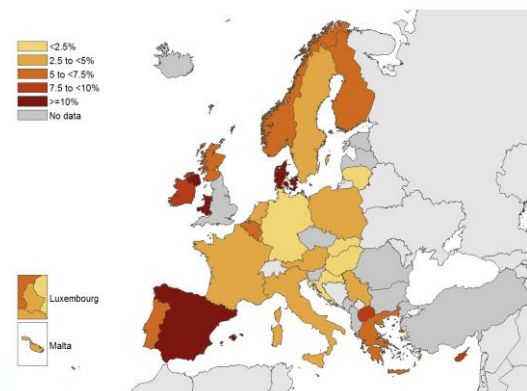
- I alt **10,5%** af alle plejehjemsbeboere fik antibiotika

- I EU var det gennemsnitligt **4,9%**

- Danmark, Spanien, Nordirland og Wales havde det største forbrug

- **6,8%** fik profylaktisk antibiotika – primært mod urinvejsinfektion (6,4%)

- Andel af antibiotika som blev brugt profylaktisk mod urinvejsinfektion var højest i Danmark, Finland og Nordirland

På hvilke områder skiller Danmark sig ud

- Højere prævalens af infektioner og antibiotikaforbrug end gennemsnittet i EU
- Få plejehjemstilknyttede læger (13,7%)
- Få ansatte sygeplejersker – de færreste i EU (13,7% havde ingen ansat)
- Ingen koordineret antibiotikapolitik
- Manglende rutinemæssig overvågning af infektioner, forekomst af resistente bakterier og antibiotikaforbrug
- De fleste havde adgang til en hygiejneperson – enten i kommunen og/el. regionen (97,9%) – færre havde lokale nøglepersoner (56,8%)
- Det stigende antal deltagende kommuner og plejehjem i prævalensaudit – i forhold til tidligere – betragtes dog som et tegn på en øget opmærksomhed på forekomsten af infektioner og antibiotikabrug på danske plejehjem

Så svar på spørgsmålet:

- Ja, vi bruger tilsyneladende relativt meget antibiotika i forhold til andre Europæiske lande – specielt til profylaktisk behandling af urinvejsinfektion

Den vigtigste indsats er, at få etableret en koordineret antibiotikapolitik på plejehjem og derved nedbringe forbrug og antallet af ældre i profylaktisk antibiotikabehandling

TAK FOR GOD RO OG ORDEN

HALT 3-rapporten kan downloades på: <https://www.ssi.dk/~media/Indhold/DK%20-%20dansk/Smitteberedskab/Infektionshygiejne/Overvaagning/HALT%203-rapport%20-%202018.ashx>